

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
В Л А Д А
05 Број: 48-2627/2023
30. март 2023. године
Београд

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 1012

ПРИМЉЕНО: 03.04.2023

Орган	Одјел	Број	Правилник	Време
40	2	401-0-	1108	23

Handwritten signature and date
23
Дан

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

БЕОГРАД

У прилогу се доставља Закључак о прихватању Годишњег извештаја о активностима спроведеним у циљу сузбијања неправилности и превара у поступању са финансијским средствима Европске уније у Републици Србији за 2022. годину, који је донела Влада на седници одржаној 30. марта 2023. године.

Прилог: као у тексту

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Недић

4101223.056/50

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), а у вези са чланом 68б став 4. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 – др. закон и 138/22), на предлог Министарства финансија,

Влада доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Прихвата се Годишњи извештај о активностима спроведеним у циљу сузбијања неправилности и превара у поступању са финансијским средствима Европске уније у Републици Србији за 2022. годину, који је саставни део овог закључка.

2. Влада ће извештај из тачке 1. овог закључка доставити Народној скупштини.

3. Овај закључак доставити Министарству финансија.

05 Број: 48-2627/2023

У Београду, 30. марта 2023. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Недић

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
о активностима спроведеним у циљу сузбијања неправилности и
превара у поступању са финансијским средствима Европске уније у
Републици Србији за 2022. годину

Чланом 68б став 1. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - исп., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 - др. закон и 138/22) утврђено је да послове координације активности у области сузбијања неправилности и превара у поступању са финансијским средствима Европске уније, подршке раду мреже за сузбијање неправилности и превара, координације правне, оперативне и техничке сарадње са Европском канцеларијом за борбу против превара и другим надлежним телима и службама Европске комисије, као и административне провере пријављених неправилности у поступању са финансијским средствима Европске уније обавља Министарство финансија.

Имајући у виду да је чланом 68б став 4. наведеног закона прописано да Министарство финансија доставља Влади годишњи извештај о активностима из става 1. овог члана, која га подноси Народној скупштини до 31. марта текуће године за претходну буџетску годину, у наставку следи приказ активности које су предузете у претходном периоду, са посебним освртом на 2022 годину.

▪ **Спровођење циљева и активности из Стратешког плана за борбу против превара и управљање неправилностима у поступању са финансијским средствима Европске уније у Републици Србији за период 2021 - 2023. године**

Стратешки план за борбу против превара и управљање неправилностима у поступању са финансијским средствима Европске уније у Републици Србији за период 2021 - 2023. године (у даљем тексту: Стратешки план) усвојен је Закључком 05 Број: 48-9638/2021-1 који је Влада, на предлог Министарства финансија, донела на седници одржаној дана 21. октобра 2021. године. Наведени закључак објављен је у Службеном гласнику Републике Србије број 99 од 22. октобра 2021. године.

Сагласно глави VII Стратешког плана, праћење спровођења активности из Акционог плана, као и извештавање Владе путем годишњег извештаја у надлежности је Одељења за сузбијање неправилности и превара у поступању са финансијским средствима Европске уније (АФКОС) - (у даљем тексту: АФКОС), и представља континуирану активност. Сходно томе, од стране Министарства финансија - АФКОС-а, достављен је Влади Годишњи извештај за 2021. годину о спровођењу циљева и активности из Стратешког плана за борбу против превара и управљање неправилностима у поступању са финансијским средствима Европске уније у Републици Србији за период 2021 - 2023. године. Наведени извештај прихваћен је од стране Владе Закључком 05 Број: 48-6138/2022 од 4. августа 2022. године.

Акционим планом, као саставним делом Стратешког плана, утврђени су, између осталог, мере и активности које је потребно предузети ради остварења предвиђених циљева, институције задужене за спровођење активности, извори финансирања, као и показатељи. Реализација активности, сагласно концепцији Акционог плана, у надлежности је институција које имају именоване представнике у Мрежи за борбу

против превара и управљање неправилностима у поступању са финансијским средствима Европске уније (у даљем тексту: Мрежа).

Током 2022. године наведене институције реализовале су следеће активности:

1. Агенција за спречавање корупције (у даљем тексту: Агенција) спровела је анализу повезаности надлежности Агенције са заштитом финансијских интереса Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), као и анализу радних процеса који се односе на спровођење и праћење спровођења пројеката финансираних средствима ЕУ и остале развојне помоћи. Налази анализе показали су да је неопходно да се, код сектора код којих то већ није случај, заштита финансијских интереса ЕУ рефлектује кроз процедуре урађене у склопу Финансијског управљања и контроле (у даљем тексту: ФУК), што је учињено у случају Сектора за правне послове, у области поступања по представкама правних и физичких лица. У Сектору за спољне послове и стратешки развој, такође је кроз ФУК уведена посебна процедура која се односи на спровођење и праћење спровођења пројеката који се финансирају из средстава ИПА и остале развојне помоћи.

Од стране Агенције реализоване су четири обуке за јавне функционере у области пријаве и провере имовине и решавања о сукобу интереса и у исте је, према плану и програму, укључен и сегмент заштите финансијских интереса ЕУ, као и једна обука за овлашћене предлагаче прописа у коју је такође инкорпориран и сегмент заштите финансијских интереса ЕУ.

2. Сектор за управљање средствима Европске уније¹ одржао је, у циљу јачања капацитета свих релевантних учесника у процесу управљања пројектима/уговорима, обуке и радионице, у сарадњи са представницима Националне академије за јавну управу, Немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ - *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* (у даљем тексту: ГИЗ), пројекта техничке помоћи ДИС 4, као и управљачке структуре.

3. Републичко јавно тужилаштво одржало је, у сарадњи са Министарством финансија - АФКОС-ом, Правосудном академијом и ГИЗ-ом, четири радионице на тему „Злоупотребе са фондовима Европске уније”. На поменутим радионицама присуствовали су представници Виших јавних тужилаштава, Посебних одељења за сузбијање корупције у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву, као и представници Тужилаштва за организовани криминал. Поред јавних тужилаца, на предметним радионицама учешће су узели и представници Министарства унутрашњих послова - Одељења за борбу против корупције и Службе за борбу против организованог криминала, као и судије Виших и Апелационих судова у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву.

Учесници радионица дискутовали су о правном оквиру и пресеку тренутног стања, улози и надлежности АФКОС-а, откривању злоупотреба и превара, прикупљању доказа, међународној сарадњи и правној квалификацији, као и судској пракси у предметима превара у поступању са финансијским средствима ЕУ.

4. ИПА јединица Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Одсек за управљање пројектима, одржао је радионицу за крајње примаоце у оквиру

¹ Организациона јединица Министарства финансија;

пројекта ИПА 2017 „Изградња и унапређење сакупљања комуналних отпадних вода и система пречишћавања Брус - Блаце”. Корисници су на радионици упознати са поступком утврђивања и пријављивања неправилности, а након радионице свим учесницима је достављена презентација и поглавље *Q MoP Irregularities* преведено на српски језик.

5. АФКОС је, сагласно Методолошком упутству за управљање ризицима у вези са појавом неправилности и превара у поступању са финансијским средствима Европске уније, спровео анализу ризика који могу негативно утицати на реализацију послова из свог делокруга, што представља први корак у идентификацији ризика у оквиру система заштите финансијских интереса ЕУ. Регистром оперативних ризика АФКОС-а обухваћени су ризици са којима се АФКОС може суочити током обављања послова из сопствене надлежности и чија појава може имати за последицу угрожавање циљева пословних процеса самог одељења.

6. Министарство за европске интеграције реализовало је, у циљу јачања капацитета корисника за самостално спровођење пројектних активности, радионице за програме прекограничне сарадње који се спроводе у индиректном управљању, као и у оквиру програма са Румунијом и Транснационалног програма Дунав, а у вези са објављивањем првих јавних позива за подношење предлога пројеката. Представници наведеног министарства, укључујући и представнике заједничких секретаријата и програмских тела пружали су подршку корисницима у спровођењу пројеката.

7. АФКОС је одржавао редовну комуникацију са представницима Европске канцеларије за борбу против превара (ОЛАФ) - (у даљем тексту: ОЛАФ), у вези са праћењем извештавања кроз Информациони систем за управљање неправилностима (ИМС), као и разменом информација које се односе на случајеве по којима поступају представници надлежних институција Републике Србије и ОЛАФ-а.

8. Канцеларија за ревизију система управљања средствима Европске уније и АФКОС наставили су добру праксу сарадње која се огледала у достављању информација - резултата ревизије, као показатеља за рано откривање ризика. Информације достављене АФКОС-у од стране наведене канцеларије представљају резултат спроведене ревизије на програмима прекограничне сарадње.

9. АФКОС је са члановима Мреже - представницима Републичког јавног тужилаштва, Министарства за европске интеграције, Министарства унутрашњих послова, Канцеларије за ревизију система управљања средствима Европске уније, организационих јединица Министарства финансија, као и представницима надлежних поступајућих тужилаштва, размењивао информације у вези са неправилностима и сумњама на превару у поступању са финансијским средствима ЕУ, а све ради адекватног, брзог и ефикасног деловања у погледу заштите ових средстава.

Током 2022. године настављена је и унапређена сарадња АФКОС-а са одговорним лицима и телима из ИПА структуре, првенствено са Националним службеником за одобравање² и Сектором за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније³, што је допринело ефикаснијем сузбијању неправилности и

² Национални службеник за одобравање јесте функционер или државни службеник на положају кога поставља Влада на предлог министра финансија;

³ Организациона јединица Министарства финансија;

евентуалних превара. Тиме је обезбеђена превенција наступања веће штете по саме пројекте и уговоре, и обезбеђено континуирано праћење текућих уговора.

С обзиром на то да је благовремена размена информација фактор од кључног значаја у расветљавању случајева, закључено је да је иста подигнута на виши ниво, али и да је потребан континуитет и даљи заједнички рад ресорних институција. Приликом анализе сарадње у протеклом периоду оцењено је да је иста била успешна, постигнут је консензус о интензивирању рада у одређеним областима, као и динамици за наредну годину.

- **Активности у области сузбијања неправилности и превара у поступању са финансијским средствима ЕУ**

Одлуком Европске комисије од 20. марта 2014. године Република Србија је добила пренос овлашћења за управљање буџетом ЕУ за ИПА I (2007-2013) седмогодишњу алокацију у оквиру компоненте I која се односила на Подршку транзицији и изградњу капацитета ИПА институција (ТАИБ компонента). Први финансијски споразум у оквиру ИПА I - ТАИБ компоненте потписан је дана 6. јуна 2014. године, када су започете активности припреме тендерских поступака и закључивања уговора.

Први уговори из овог финансијског споразума потписани су 2015. године од када почиње спровођење активности усмерених ка спречавању неправилности и превара, мера против корупције и заштите финансијских интереса ЕУ и Републике Србије, кроз праћење правилног спровођења појединачних уговора.

Први финансијски споразум из наредне ИПА II (2014-2020) седмогодишње алокације потписан је дана 23. децембра 2015. године, а аналогно томе, први уговори из ове алокације потписани су 2017. године, поставши део портфолија над којим се спроводе активности усмерене ка спречавању неправилности и превара, мера против корупције и заштите финансијских интереса ЕУ и Републике Србије, кроз праћење правилног спровођења појединачних уговора.

Процес утврђивања неправилности који подразумева и утврђивање сумњи на превару и процес враћања средстава Европској комисији су одвојени процеси.

Чланом 29. ст. 1. и 2. Закона о потврђивању Оквирног споразума између Владе Републике Србије и Комисије европских заједница о правилима за сарадњу која се односе на финансијску помоћ Европске заједнице Републици Србији у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи (ИПА) („Службени гласник Републике Србије - Међународни уговори”, број 124/07 - у даљем тексту: Оквирни споразум за ИПА I) и чланом 41. ст. 1. и 2. Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ ИПА II („Службени гласник Републике Србије - Међународни уговори”, број 19/14 - у даљем тексту: Оквирни споразум за ИПА II) утврђено је да сваки доказани случај постојања неправилности или преваре, који буде откривен у било које време током реализације помоћи на основу ИПА или приликом

ревизије, имаће као последицу надокнаду новчаних средстава Европској комисији коју ће морати да изврши корисник (Република Србија).

Национални службеник за одобравање (одговорно лице које именује Влада Републике Србије, а које сноси целокупну одговорност за ефикасност и ефективност рада система управљања и контроле) надокнадиће, у складу са националним прописима, допринос ЕУ уплаћен кориснику, а о трошку оних који су починили неправилност, превару или корупцију или о трошку оних који су од ње имали корист. Ако Национални службеник за одобравање не успе да поврати пун или делимични износ новчаних средстава, то неће спречити Европску комисију да надокнади новчана средства узимајући их од корисника.

Од момента потписивања првих уговора који се финансирају из ИПА претприступне помоћи, систем институција које су надлежне за праћење спровођења пројеката/уговора и утврђивање неправилности и сумњи на преваре, применом прописаних механизма финансијског управљања, утврдиле су неправилности (укључујући неправилности са клаузулом сумње на превару) које су као последицу имале или су могле имати утицај на буџет ЕУ и буџет Републике Србије задужујући их неоснованом трошковном ставком, у укупном износу од 3.435.074,74 ЕУР за све ИПА и ИПАРД програме.

Наведени укупан износ утврђених неправилности, односно утврђених неоснованих трошкова, односи се само на пројекте који се спроводе у оквиру децентрализованог/индиректног модела управљања ИПА средствима, у оквиру којег се налазе надлежности Министарства финансија⁴.

За управљање средствима ЕУ у оквиру ИПА I и ИПА II седмогодишњих алокација које се спроводе по моделу директног или дељеног управљања, Министарство финансија нема надлежности.

Повраћај средстава Европској комисији, по било ком основу, Република Србија врши након окончања програма, а у складу са чланом 39. Оквирног споразума за ИПА I и чланом 47. Оквирног споразума за ИПА II.

Током трајања ИПА програма, у било којем моменту могу се утврдити неправилности и финансијски ефекти истих. Применом прописаних процедура, непрописно утрошена средства која проистичу из утврђених неправилности, третирају се на следећи начин:

- Тело за уговарање (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније) може отписати износ непрописно утрошених средстава од наредних транши новчаних средстава намењених кориснику ИПА помоћи (уговарачу), а које су предвиђене општим условима уговора;

- Тело за уговарање може издати Захтев за повраћај непрописно утрошених средстава кориснику ИПА помоћи у случају да се не може извршити отпис на горе наведен начин.

⁴ Напомена: Средства која се додељују корисницима ИПА помоћи и ИПАРД помоћи, а којима управља Министарство финансија и Управа за аграрна плаћања, подлежу различитим процедурама и правилима за додељивање и управљање и контролу, као и правилима за повраћај и/или отпис неоправдано утрошених средстава;

▪ **Поступање по сумњи на неправилност и превару**

Процес утврђивања неправилности и/или сумње на превару, што је у надлежности Министарства финансија за текуће ИПА програме који се спроводе моделом индиректног управљања, изузев ИПАРД програма за који је задужена Управа за аграрна плаћања⁵, започиње пријавом сигнала на неправилност.

Сигнал на неправилност, који је уочен током процеса рада, може пријавити било ко од запослених у оквиру институција акредитованог система управљања ИПА средствима попуњавањем посебног обрасца прописаног процедуром за управљање неправилностима.

Било које друго физичко или правно лице изван система, уочену сумњу на неправилност и/или превару у поступању са средствима ЕУ може пријавити на имејл адресе (cfcu.nepravilnosti@mfin.gov.rs, ipa.nepravilnosti@mfin.gov.rs, и afcoss.serbia@mfin.gov.rs) које су доступне на вебсајту Министарства финансија.

Према евиденцији којом располаже Министарство финансија, највећи број пријављених сигнала неправилности потиче из процеса рада акредитованих институција, односно, као резултат спроведених процеса праћења спровођења уговора и верификације припадајућих трошкова (путем административних и/или провера на терену), које врши Тело за уговарање (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније).

У наставку је приказ података о износима утврђених неправилности до средине јануара 2023. године:

1. Укупан износ утврђених неправилности за ИПА програме без ИПАРД-а је 2.032.752,69 ЕУР, док је укупан износ утврђених неправилности за ИПАРД програм 1.402.322,05 ЕУР;

2. Износ утврђених неправилности са клаузулом сумње на превару је 1.547.650,14 ЕУР, док је износ утврђених неправилности са клаузулом сумње на превару у ИПАРД програму 1.325.043,29 ЕУР;

3. Износ непрописно утрошених средстава по основу неправилности и/или сумњи на превару враћених од стране корисника ИПА помоћи је 655.317,40 ЕУР (износ који се односи само на сумње на превару је 460.196,94 ЕУР). Додатно, износ непрописно утрошених средстава по основу сумње на превару враћених од стране корисника ИПАРД-а је 13.436,55 ЕУР; и

4. Износ непрописно утрошених средстава који се потражује од корисника ИПА помоћи (уговарача), а који још увек није враћен је 1.278.054,61 ЕУР.

Процес утврђивања неправилности и/или сумње на превару, за ИПАРД програм, у надлежности је Управе за аграрна плаћања. Процес започиње пријавом сигнала на неправилност. Сигнал на неправилност може пријавити било ко од запослених у оквиру ИПАРД структуре (најчешће је то случај у оквиру Управе за аграрна плаћања) попуњавањем посебног обрасца прописаног процедуром за управљање неправилностима, као и било које друго физичко или правно лице, изван ИПАРД структуре.

⁵ Управа у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде;

Сумња на неправилност и/или превару у поступању са средствима ЕУ за ИПАРД може се пријавити на следеће имејл адресе (ipard.nepravilnosti@minpolj.gov.rs; uap.ipard.nepravilnosti@minpolj.gov.rs; ipa.nepravilnosti@mfin.gov.rs; afcoss.serbia@mfin.gov.rs; и olaf-courrier@ec.europa.eu;) које су доступне на сајту Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Управе за аграрна плаћања.

Према евиденцији којом располаже Министарство финансија а на основу редовног праћења релевантне документације поднете од стране Управе за аграрна плаћања, највећи број пријављених сигнала неправилности је резултат спроведених процеса одобравања пројеката, контроле на лицу места и одобравања плаћања које се врше од стране Управе за аграрна плаћања (ИПАРД Агенције).

Министар надлежан за послове европских интеграција образовао је, сходно члану 12. Уредбе о спровођењу програма прекограничне и транснационалне сарадње са државама чланицама Европске уније у Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014 - 2020. године („Службени гласник РС”, број 37/18), Комисију за неправилности која је током 2022. године разматрала пријаве сумњи на неправилности, утврђивала постојање, природу и тежину неправилности и записник са предлогом закључка достављала одговорном лицу за послове Националног тела⁶. Представници АФКОС-а у овој комисији имају улогу посматрача и по позиву учествују на састанцима исте. На овај начин се обезбеђује бржа размена информација која је од значаја за даљи ток административних провера које спроводи АФКОС.

Комисија за неправилности је током 2022. године одржала 17 састанака на којима је разматрано укупно 17 случајева, с тим што су три случаја садржала елементе сумње на превару. Одговорно лице за послове Националног тела је притом донело 16 одлука којима је утврђено да су током 2022. године неправилно утрошена средства у износу од 382.740,07 ЕУР.

Процес рада и одлучивања у АФКОС-у, у вези са организовањем и/или спровођењем административних провера утврђен је Директивом о спровођењу административних провера Број: 021-02-00129/2021-25 од 24. марта 2021. године, издатом од стране министра финансија.

- У 2018. години, након спроведених поступака административне провере, постојање сумње на превару констатовано је у три случаја, који су прослеђени Републичком јавном тужилаштву на даље поступање;
- У 2019. години, након спроведених поступака административне провере, постојање сумње на превару констатовано је у 10 случајева који су прослеђени Републичком јавном тужилаштву на даље поступање, док је у истој години Управа за аграрна плаћања пријавила један случај сумње на превару који је, такође, прослеђен наведеном тужилаштву на даље поступање;
- У 2020. години, након спроведене контроле Одељења за интерну контролу пројеката, неправилности и правна питања у оквиру ИПА⁷ констатовано је

⁶ Помоћник министра у Сектору за програме прекограничне и транснационалне сарадње и сарадњу са органима и организацијама на локалном и регионалном нивоу ради ефикаснијег коришћења фондова Министарства за европске интеграције;

⁷ Ужа унутрашња јединица у оквиру Сектора за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније у Министарству финансија;

постојање сумње на превару у једном случају, након чега је исти прослеђен Републичком јавном тужилаштву на даље поступање;

- У 2021. години, након спроведеног поступка административне провере АФКОС-а, а у сарадњи са Сектором за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније и Сектором за управљање средствима Европске уније, констатовано је постојање сумње на превару у једном случају, након чега је исти прослеђен Републичком јавном тужилаштву на даље поступање. Исте године Управа за аграрна плаћања је пријавила три случаја сумње на превару који су прослеђени поменутом тужилаштву на даље поступање;
- У 2022. години након спроведених поступака административне провере, постојање сумње на превару констатовано је у два случаја који су прослеђени Републичком јавном тужилаштву на даље поступање. Исте године АФКОС је наведеном тужилаштву проследио и два случаја сумње на превару које је пријавила Канцеларија за ревизију система управљања средствима Европске уније, док је Управа за аграрна плаћања пријавила четири случаја сумње на превару који су такође прослеђени истом тужилаштву на даље поступање.

Када је у питању сарадња институција Републике Србије на сузбијању неправилности и превара у поступању са финансијским средствима ЕУ, важно је истаћи перманентну сарадњу АФКОС-а са институцијама које имају именоване представнике у Мрежи, која је образована као повремено радно тело, а ради ефикаснијег спровођења мера и поступака за превенцију, контролу, откривање и санкционисање превара и управљање неправилностима у поступању са финансијским средствима ЕУ.

▪ **Сарадња са ОЛАФ-ом**

ОЛАФ је независно тело Европске комисије са истражним надлежностима, чији представници имају право да врше техничке и финансијске провере које сматрају неопходним за спровођење програма, акције или уговора, укључујући и посете на локацијама и у просторијама где се врше активности које се финансирају из претприступне помоћи ЕУ.

АФКОС је, као централно контакт тело у Републици Србији, задужен за координацију правне, оперативне и техничке сарадње са ОЛАФ-ом, у циљу олакшања делотворне сарадње и размене информација између националних органа, тужилаштва и ОЛАФ-а, укључујући и информације оперативне природе.

Корисник ИПА I, сходно члану 28. став 1. Оквирног споразума за ИПА I, обезбеђује истрагу и делотворну обраду случајева сумње да постоји превара и неправилност, као и функционисање механизма контроле и извештавања истоветног са оним који је предвиђен Уредбом Комисије (ЕЗ) број 1828/2006 од 8. децембра 2006. године. У случају сумње да постоји превара или неправилност Европска комисија мора бити обавештена без одлагања.

Одредбом члана 51. став 2. Оквирног споразума за ИПА II утврђено је да корисник ИПА II осигурава истрагу и делотворно поступање када су у питању случајеви преваре, сукоба интереса и неправилности на које се сумња и обезбеђује у оквиру индиректног управљања функционисање механизма контроле и извештавања, а у складу са чланом 16. Уредбе о спровођењу ИПА II (ЕУ број 447/2014). Корисник ИПА

II пријавиће без одлагања Европској комисији превару на коју се сумња и друге неправилности које су биле предмет примарних управних или судских налаза и извештавати је о напретку управних и судских поступака. Извештавање се врши електронским путем коришћењем модула који је у ту сврху обезбедила Европска комисија.

Како се наводи у последњем Извештају Европске комисије о напретку за 2022. годину, у делу који се односи на Поглавље 32 - Финансијска контрола, ЕУ подстиче реформу националних система управљања у циљу побољшања управљачке одговорности, доброг финансијског управљања приходима и расходима, као и екстерне ревизије јавних фондова. Правила финансијске контроле додатно штите финансијске интересе ЕУ од превара у управљању фондовима ЕУ и евро од фалсификовања. Република Србија је умерено припремљена у овом поглављу, док је у овом извештајном периоду остварен одређени напредак.

Како је наведено у поменутом извештају, Република Србија је постигла висок степен усклађености са правним тековинама ЕУ, али је потребно осигурати пуну усклађеност са Директивом Европске уније о борби против превара почињених против финансијских интереса Европске уније (1371/2017). Истакнуто је и да је Република Србија наставила добру сарадњу са Европском комисијом током истрага, укључујући и накнадно праћење препорука, као и то да треба наставити са напорима у даљем остваривању солидних резултата током спровођења истрага и извештавања о неправилностима.

Имајући у виду важност сарадње и размене информација успостављених служби за координацију борбе против превара (*Anti-Fraud Coordination Service - AFCOS*) и ОЛАФ-а, дана 4. и 5. октобра 2022. године, одржан је у Бриселу, у организацији ОЛАФ-а, годишњи *AFCOS* семинар. Истом су присуствовали представници служби за координацију борбе против превара земаља чланица ЕУ, земаља кандидата, потенцијалних кандидата, као и ОЛАФ-а.

У име Републике Србије наведеном семинару присуствовали су представници Министарства финансија (АФКОС-а и Сектора за управљање средствима Европске уније), Републичког јавног тужилаштва, као и Мисије Републике Србије при Европској унији у Бриселу. Том приликом разматране су теме које су се, између осталог, односиле на:

- недавне измене у борби против превара;
- могућности финансирања које нуди програм ЕУ за борбу против превара;
- извештавање о неправилностима, односно како извештавање о неправилностима може помоћи у спречавању и откривању превара; и
- ОЛАФ-ове савремене алате за ефикасну анализу обавештајних података, као и правни основ за сарадњу између ОЛАФ-а и земаља кандидата, односно потенцијалних кандидата у области истрага.

Дана 6. децембра 2022. године одржан је, у хибридном формату, са местом одржавања у Бриселу, састанак Пододбора за економска и финансијска питања и статистику. Том приликом представници Европске комисије информисани су од стране АФКОС-а о свим активностима спроведеним током 2022. године у вези са заштитом финансијских интереса ЕУ, као и о плановима за наредни период. Европска комисија

је охрабрила Републику Србију да настави са сарадњом у спровођењу истрага, као и са активностима у вези са пријављивањем неправилности, и истакла важност ефикасног функционисања АФКОС-а и Мреже.

Представници Републике Србије предочили су да надлежне институције настављају рад на потпуном усклађивању са Директивом Европске уније о борби против превара почињених против финансијских интереса Европске уније (1371/2017), укључујући успостављање правила о одузимању имовине, сарадњу са Европском комисијом/ОЛАФ-ом, као и извештавање и статистику. Република Србија се обавезала да ће наставити да обезбеђује ефикасно функционисање АФКОС-а и Мреже, као и да финализује измене и допуне Кривичног законика у складу са захтевима из ове директиве.

Имајући у виду да је чланом 14. Закона о буџетском систему утврђено да су јавни приходи, између осталог, донације, трансфери и финансијска помоћ ЕУ, надлежни национални органи настојаће да обезбеђују ефикасну заштиту финансијских интереса ЕУ, у једнакој мери и на исти начин као и када је реч о сопственим финансијским интересима, примењујући у пуном капацитету начело „нулте толеранције” које подразумева неселективну примену закона од стране релевантних институција Републике Србије.